

VRAGENBUS.

Mej. E. B. te N. — Het dragen van een voor een bijzonder geval van lichaamsomvang vervaardigd *corset* is niet bepaald af te keuren; verkeerd is het evenwel, dit instrument ook des nachts aan te houden, daar ten minste gedurende den slaap de bloedsomloop ongehinderd moet zijn, des te meer als het *corset* overdag stijf geregen wordt om de gewenschte uitwerking te verkrijgen. Steeds bedenke men evenwel, dat een leefwijze, die voortgezet indruischt tegen de natuurwetten, op den duur onmogelijk zonder nadeelige gevolgen voor de gezondheid kan blijven.

Over middelen ter bevordering van den *haargroei* hebben wij reeds herhaaldelijk gesproken; gelieve de vorige nummers van „Timotheds" hieromtrent te raadplegen. In aanmerking komen vooral hoofdwasschingen, massage der hoofdhuid, aanwending van China-tinktuur met rum, van Arnica-haarolie of van de haartinktuur van Sébald.

Wed. J. H. te M. — Uw zontje van negen maanden woog bij de geboorte slechts vier pond, zooals u schrijft, groeide de eerste maanden in 't geheel niet, en nam daarop, nadat op advies van den dokter haver-de-gort water met melk gebruikt werd, op verrassende wijze aan gewicht toe, zoodat het met vijf maanden twaalf pond woog. Daarna werd het ziek, had eenige dagen koorts en wil sedert dien tijd niet meer gedijen. Wat in dit geval de beste behandeling is, is zonder onderzoek van den kleinen patiënt moeilijk te zeggen, daar het mogelijk is, dat van de vroegere ziekte nog naweën voorhanden zijn, die aan een voorspoedige ontwikkeling van het kind in den weg staan. Zijn de organen gezond en is er overigens geen bepaald ziekelijke toestand aanwezig, dan raden wij aan, het kind geregeld elken dag wat gekookte, doorgezeefde bladgroenten, bv. spinazie, ook wat gekookte of rauwe, fijne geschaafde appels te geven, waardoor het bloed van minerale zouten voorzien wordt en de geheele spijsvertering bevordert wordt; daarenvens natuurlijk melk en voorts brei van mondamine; ook Nestlé's kindermeel is zeer aan te bevelen. Tegen de slapeloosheid, waarover u klaagt, is een lauwe Priesnitzsche omslag om het onderlijf gedurende den nacht van groot nut.

X. te Y. — Het antwoord op uw twaalf zijden langen brief, die overigens te zamen met het zelfgeteekend portret een goed overzicht over uw toestand geeft, kan kort zijn. Organische gebreken van hart of longen zijn niet aanwezig, waarvoor trouwens ook de herhaalde geneeskundige onderzoekingen borg staan. Uw *zenurozwakte* kan door al te geforceerde koudwater-proceduren niet genezen worden; driemaal daags een koude wassing zou zelfs bij een gezonde op den duur stellig neurasthenische verschijnselen te voorschijn roepen! U moet ook bedenken, dat door dit herhaalde wassen het natuurlijke huidvet geheel en al verwijderd wordt, wat de oorzaak is van het voortdurende kouvatten, waarover u klaagt. Voorloopig dus in 't geheel geen koude wasschingen of baden meer, maar elken avond een inwrijving van borst en rug met warme olijfolie en 's morgens een lichte zelfmassage van het geheele lichaam in een verwarmd vertrek. Uw leefwijze en diëet zijn goed. Als geneesmiddelen raden wij u *Ignatia* en *Asafoetida* aan, beide in de 3de decimale verdunning, afwisselend in te nemen, van elk middel voorloopig tweemaal per dag, later een maal per dag. Pols in rust laten! Temperatuur niet opnemen!

DIRK VAN MUIJDEN.

Tevergeefs zult ge in onze geschiedenis naar den naam zoeken, dien wij aan het hoofd van dit opstel plaatsten, en toch is hij jaren lang op ieders lippen geweest.

Aan Diederick van Sonoy, — want zoo was zijn eigenlijke naam, — had de Vader des vaderlands, toen het water tot aan de lippen kwam, de verdediging van Hollands Noorderkwartier opgedragen, en hoe zwaar die taak ook was, hij heeft haar volbracht ondanks allen tegenspoed.

Al donkerder werden de tijden en al dieper en dieper drong de vijand het land binnen, en waren het nog maar alleen de benden van Don Frederik geweest! Een vijand, die zich als vijand voordoet, is niet half zoo gevaarlijk als een zoogenaamde vriend, die in stilte de peezen uwer paarden doorsnijdt, en u machteloos maakt vóór nog de aanval is geblazen. Geld is de zenuw van den oorlog, en geld had noch de Prins noch zijn trouwe veldheer, en toch alleen met geld waren de benden te kunnen uwezen, die zich onder de Staatsche vendels hadden geschaard. Toen Haarlem al meer en meer werd benauwd, en het zich liet aanzien, dat het zich ondanks zijn heldhaftigen tegenweer vroeger of later zou moeten overgeven, sloeg Sonoy zijn kwartier op te Egmond, om aldus den weg naar Alkmaar langs den vasten duinrand te kunnen verdedigen. Moeilijker dagen heeft hij wellicht nimmer beleefd.

Tot Uitgeest, Castricum en Limmen drongen de vijanden door, en roofden en plunderden, waar zij den voet zetten, en nauwelijks hadden de berooide inwoners zich weder een weinig van de geslagen wonden hersteld, of de geuzenplaaag werd hun deel.

De hoptiëden, waarover Sonoy te beschikken had, waren meerendeels gewezen Watergeuzen, die aan boord geen gezag boven zich hadden gekend, en ook nu zich zoo goed als niet aan zijn bevelen stoorden. Zoowel in Zaanland als in Westfriesland roofden ze wat ze konden, en bedachten nog allerlei middelen om de inwoners te kunnen knevelen. Soms kwamen ze met geheele troepen in de dorpen, sleurden de rijksten uit hun woning, en dreigden ze naar het leger of hun schans mede te zullen nemen, als ze niet een flinken losprijs betaalden. Bij andere gelegenheden beschuldigden zij den een, dat hij voor den vijand had gewerkt; den ander, dat hij levensmiddelen aan de Spanjaarden had verkocht of kwaad gesproken had van den Prins; alles alleen om hem geld te kunnen afpersen.

Tevergeefs schreef de Prins aan Sonoy over de vele klachten, die hem ter oore kwamen; met den besten wil ter wereld kon Sonoy geen baas blijven over de dikwijls slecht betaalde troepen. Eerst nadat hij een van de ergste belhamels, Michiel Krok, een hopman nog wel, op het huis te Schagen had laten onthoofden, kwam de vrees er een weinig in, en kon hij zijn gezag wat beter handhaven.

Inmiddels begon het er voor Haarlem al slechter uit te zien, en Sonoy, steeds er op bedacht de belegerde veste te hulp te komen, besloot een aanval te wagen op den dijk te Jaaphannes, tusschen Amsterdam en Muiden. Gelukte die aanval, dan kon hij aan den vijand allen toevoer van boven, zoo te land als te water afsnijden, en was hij meester aan de eene zijde van den Diemermeer.

Met een talrijke vloot, bemand met 8000 soldaten en schansgravers, zeilde Sonoy op 12 Maart 1573 naar den Diemerdijk, nam dien in, liet een gat in den dijk graven, en verschanste zich tusschen deze kunstmatige doorbraak en een verder gelegen sluis.

Hij liet een voldoende bezetting achter en zeilde zelf weder terug om voorraad en geschut te halen.

Het spreekt vanzelf, dat de vijand, zeer wel wetende, wat Sonoy ging verrichten, niets onbeproefd liet om voor zijn terugkeer de opgeworpen schans in handen te krijgen.

Nog dienzelfden dag werd de in-der-haast opgeworpen verschaning van drie zijden aangevallen, maar deze werd zóó dapper verdedigd, dat de vijand moest aftrekken.

Men schreef aan Don Frederik om hulp, en deze, het gewicht der zaak beseffende, zond onmiddellijk 500 Spanjaarden en Walen van Haarlem met zwaar geschut, om de belegeraars te ondersteunen, en, het kostte wat het wilde, de schans in handen te krijgen, vóór Sonoy met versterking en geschut was teruggekeerd.

Al heviger werd het kleine hoopje dapperen benauwd, doch in het vooruitzicht op een spoedige verlossing hielden zij zich staande. En werkelijk, den 16^{en} zagen zij over het IJ een vloot van veertig zeilen, met de Staatsche vlag in top, hun benarde vesting naderen; het admiraalschip van Sonoy voorop. Hun hoop zou echter in rook verdwijnen.

Doordat het vaartuig van Sonoy sneller zeilde dan de overige schepen, was het deze een weinig vooruit geschoten, en de bevelhebber, bevreesd alleen niet in staat te zijn den vijand te trotseeren, deed het roer wenden, om zich weder aan het hoofd van zijn volgelingen te stellen. Deze zagen zijn terugkeer echter als een vluchten aan, wendden eveneens het roer, en vloten, ondanks alle middelen, die Sonoy in het werk stelde om hen te doen keeren, in de richting van Zaandam, achtervolgd door de opdringende vijanden.

De ontmoedigde bezetting in de schans hield nog twee dagen den ongelijken strijd vol, en besloot eindelijk, toen alle leeftocht begon te ontbreken, en zij hun toevlucht moesten nemen tot het eten van het lederwerk hunner wapenrusting, de schans bij verdrag over te geven.

Maar de vijand, wetende hoe het daarbinnen gesteld was, weigerde elk verdrag.

De wakkere bezetting, een roemvollen dood verkiezende boven een schandelijke overgave, scheepde zich in den nacht van den 18^{en} op den 19^{en} Maart in, en sloeg zich dwars door den vijand heen. De meesten bereikten den Waterlandschen dijk, doch enkele schepen vielen in handen der vervolgers, die zonder mededoogen de bemanning tot den laatsten man doodden. Zoo eindigde de onderneming, die, ware zij gelukt, Amsterdam leelijk zou hebben benauwd, en wellicht de verlossing van Haarlem had bewerkt. Toen Sonoy zijn vloot weder had verzameld, en met haar op het IJ verscheen, was de schans gevallen en het doel gemist.

Zooals altijd werd de man, die bij weislagen der onderneming hemelhoog verheven zou zijn geworden, nu van alle zijden met schimp overloden. De heeren regenten der steden in het Noorderkwartier beschuldigden Sonoy, dat hij de onderneming op touw had gezet, zonder hen te raadplegen; het krijgsvolk, dat hij hen ter slachtbank had gevoerd; kortom iedereen had wat tegen hem in te brengen.

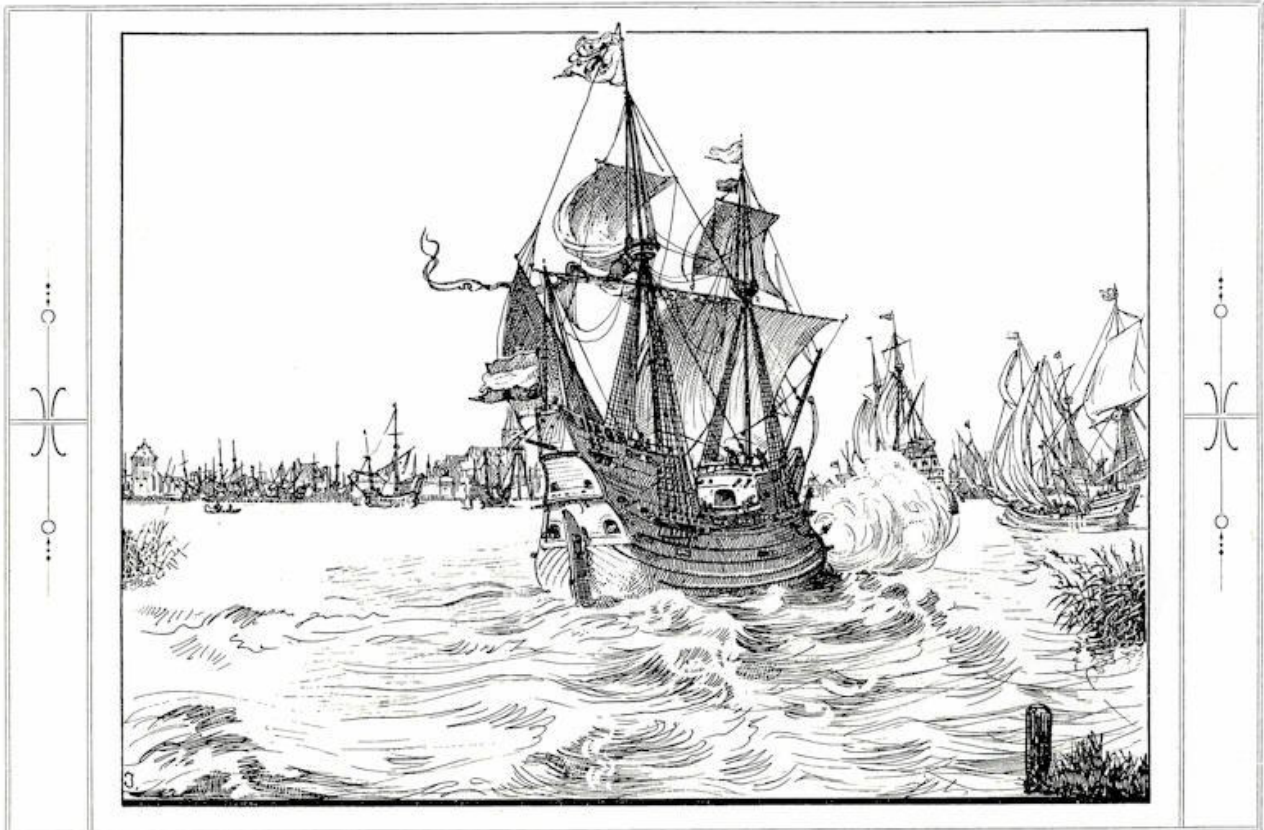
„Onbillijk gaat het in den oorloghe,” zegt Hooft, „zoo 't wel gaat, elk eyghent zijn deel aan de glory. In tegenspoeds zoekt men den eenigen overste de wijte geven.” Nog eenmaal in de maand Juni beproefde Sonoy een aanval op den Diemerdijk, welke met gunstigen uitslag werd bekrond. Ook dit aanvankelijk succes had echter geen verder gevolg. De bezetting te Haarlem was reeds zóó uitgeput, dat de val dier veste iederen dag kon worden verwacht en iedere poging tot haar bevrijding nutteloos maakte.

't Was of alle krijgsverrichtingen, die Sonoy in deze buurt ging ondernemen, reeds van te voren veroordeeld waren.

Nog geen drie jaar later, in 1576, ondernam hij in alle stilte een aanslag op het belangrijke Muiden, verdedigd door den drossaard Paulus van Loo. Ook deze aanval, met behulp van verschillende geuzen-kapiteins volvoerd, slaagde in den aanvang boven verwachting, doch eindigde, door de hardnekkige verdediging van het beroemde Muider slot, in het nadeel van Sonoy, die zich zelfs met lijfsgevaar moest terugtrekken.

Over dezen terugtocht is hem menig scherp verwijt gedaan, zoowel van regeeringswege als door de geuzen-kapiteins en hun volk, die hem sedert den scheldnaam gaven van *Dirk van Muiden*. Toch is het moeilijk aan te nemen, dat Sonoy in dezen overijld of lafhartig heeft gehandeld, want wie hem ook mochten afvallen of beschuldigen, niet hij, die hem de zoo gewichtige taak van de verdediging van Holland had opgedragen. En wiens blik was scherper, wiens oordeel in krijgssaken juister, wiens liefde, wiens toewijding tot de goede zaak groter, dan die van den Vader des vaderlands?

N. K.

Stoomdruk — LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — Zwolle.